

Щылэ мазэм и 12-р — Урысые Федерацием ипрокуратурэ иЮфышІэ и Маф

Прокуратурэ къулукъухэм ялофышІэхэу, яветранхеу льтэнэгъэ зыфэтшыхэрэр!

Шуисэнхьат епхыгъэ мэфэкым — Урысые Федерацием ипрокуратурэ иЮфышІэ и Мафэ фэш! тышуфэгушо!

Ильэс 300 фэдиз хүргээ прокуратурэр къэралыгъо хабзэм икэгъэкъон пытэу зыщтыр, цыфхэм яфитынгъехэм, яфедхэм, рэхъатынгъэм, хабзэм якъеухумэн зыфэлажэр.

Прокуратурэ къулукъухэм аутхэр іспэлэсэнгъэшхо зэрахэлтымкэ, ялоф зэрэфшыгъекхэмкэ, юридическэ шэныгъэ куурэ теубытэнгъэ инрэ зэрялэмкэ сидигуу къахэцы.

Республикэм икъэралыгъо хэбзэе къулукъухэм зэдэлжъэнэгъэ дэгүү зэрадырэй, республикэм исоциальне лъэнхынкорэ иэкономикэрэ зыкъязгъээтышт пшъерильхэм язашохынкэ таубытэнгъэшхо зэрахэлтым афеш! Адыгэ Республикаем ипрокуратурэ иЮфышІэхэммы мафэм тызерафэрэзэр ятю тшойгъу.

Хабзэхэр амьукъонхэм, цыфхэм яфитынгъехэмрэ яфедхэмрэ якъеухумэн Адыгэим ипрокуратурэ иЮфышІэхэм тапекли анаэ зэрэтирагъэтыштим тицыхэе тель.

Псауныгъэ пытэ, щылэкі-псэукэ дэгүү шууиленэу, шоу щылэр зэкэ къыжудэххуунэу, шууиофшэн гъэхэгъакіхэр щышуушынэу шууфэтэло!

Адыгэ Республикаем и Лышхъэу, Урысые политикэ партиеу «Единэ Россиим» и Адыгэ шъольыр къутамэ и Секретарэр Къумпый Мурат

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Санитар шапхъэхэр гурыт еджапІэхэм къазэращадалытэрэм гъунэ зэрэльфафырэр гъэльэшыгъэн фae

Адыгэим и Лышхъэу Къумпый Муратрэ Адыгэ Республикаем гъесэнгъэмрэ шэныгъэмрэкэ иминистрэу Клэрэщэ Анзауррэ зэлукіэгү зызэдьриялэм ильэсыкіэ зыгъэпсэфыгъохэм ауж еджэнэр зырагъэжъякыкыи санитар шапхъэхэр къыдалытэнхэ зэрэфаем тегущылагъэх.

Шуугу къэтэгъэкъызы республике оперативнэ штабын иунашьокэ я 5 – 8-рэ, я 10-рэ классхэм арысхэмрэ кэлэлцыкүхэм гъесэнгъэ тедзэя зыгъэгъотыре организациехэм яклюлІэхэрэмрэ тыгъэгъазэм и 14-м къыщегъэжъагъэу и 31-м нэс пэлдэзүгъэ шыкіэм тетэу зэрэрагъэджаагъэхэр. Тыгъэгъазэм и 24-м къыщегъэжъагъэу и 31-м нэс республике икэлэдэжаклохэр зэкэ аш фэдэ шапхъэм тырагъэхъагъэх. Аш фэдэ унашо зыклаштагъэр коронавирусым зимишомбгүнүүм пай.

Гурыт еджапІэхэр тіэклу-тіэклүэ зэсэгээ ювшакіэм тэхъажых. Адыгэ Республикаем гъесэнгъэмрэ шэныгъэ-

мрэкэ иминистрэ къызэриуагъэмкэ, щылэ мазэм и 11-м къыщегъэжъагъэу пэублэ, я 9-рэ, я 11-рэ классхэм арысхэр еджапІэхэм клоштых. Я 5 – 8-рэ, я 10-рэ классхэм арысхэр щылэ мазэм и 16-м нэс пэлдэзүгъэ шыкіэм тетэу еджэштых. Республикаем икэлэдэжаклохэр пстэуми щылэ мазэм и 18-м гурыт еджапІэхэм къарагъэгъэжъынэу рахуухьэ.

Адыгэим и Лышхъэу Роспотребнадзорын итю ылъэгъуягъэр зэрэгъэцакіэрэм гъунэ зэрэльфафырэр нахь агъэлэшшынэу, кэлэдэжаклохэр щынэгъончъэу рагъэдэжэнхэу, санитар-эпидемиологии шапхъэм адиштэу кэлэлцыкүхэм ягъэшхэн зэхашэнэу пшъериль афишигъы.

Ылъэкэ зэрэштыгъэм фэдэу гурыт еджапІэхэм кэлэдэжаклохэм ятемпературэ аашашын фae. Гъесэнгъэ языгъэгъотыре организациехэм яадминистрицихэм зы классым исхэр кабинет шхъафхэм ашгэдэжэгъэнхэмкэ, игъом ахэр дезинфекции шыгъэнхэмкэ, жыы къабзэ арыгъэхъэгъэнхэмкэ ишыкігъэ амалхэр зэрахъанхэ фae. Джащ фэдэу гурыт еджапІэхэм ягъэшхапІэхэм юф ашызышІэхэрэм, кэлэдэжаклохэм шэпхэ гъэнэфагъэхэр къыдалытэнхэ фae.

Адыгэ Республикаем и Лышхъэу ипресс-къулыкъу

Шъольырим игъэхъагъэхэм тарэгушо

Проектэу «Адыгэя. Повод гордиться» зыфиорэр республикаем щырагъажьэ. Шъольыримкэ мэхъанэшхо зиэгъэ ыкыи узэрыгушхон плъэкіышт гъэхъэгни 10-р, джащ фэдэу 2020-рэ ильэсүм анахь къахэштигъэ цыфхэм къатегушыгъэнэри ари аш пшъериль шхъаалэу иэр.

Республикэр зэрыгушхон ылъэкіышт пъэнхько шхъаалхэм ашыщ квадратнэ метрэ мини 5,5-м ехү зэриль медицинэ гупчэу тикъэлэ шхъаал къыщызэуахыгъэр. Адыгэим социальнэ-экономикэ хэхъонигъэ ышынным фытегъэпсихъэгъэ унэе программэм игъэцкіэнкэ мыр аэрэ псэуальяа щыт. Проектыр щылэгъэм щылхырыщигъэним фэш аш сомэ миллион 227,5-рэ пэлдэгъэхъагъ.

Шуугу къэдгээкъызын, мы псэуальэм псауныгъэр къэххумэгъэним иорганизации заулэ хэт: медицинэ реабилитациемкэ гупчэр, нахыжхэм ыкыи кэлэлцыкүхэм ательятэгъэ цэхэм зыщялазхэрэ поликлиникэр, цэтехническэ лабораториер. Ылшъэкэ зигугуу къэтшыгъэ учрежденихэм язытэ зэблэхуухъэн, ювшэнхэмкэ амалэу алэкіэльхэм ахэгъэхъогъэн бэшлагъэу фэягъэ. Проектим ишуаагъекэ а пстэури зэшхогъэ хууягъэ.

Медицинэ реабилитациемкэ гупчэр зыдэштэй чыпіэр зэрэзэблахуухъэм даклоу аш фэло-фашіэу ыгъэцакіхэрэм, цыфхэм іэпіэгъэу аригъэгъотырем зэхапшэу ахэхъуагъ, мэфэ стационарми юф ешээ.

Ижъуагъо кІосэштэп

Къэралыгъо чыжьэу Америкэм тильэпкъэгъу лъаплэу Натхъо Къадыр ыпсэ щыхэкъыгъами, а зы сыхъатым къебар гомылур Адыгеим кылынысыгъ. Зэрэлэпкъэу ащ фэшьыгъуагъ, ишъхъэгъусэу Суад фэтхъаусыхагъ.

Щылэ мазэм и 6-м ильэс 94-рэм ыныбжь итэу къалэу Нью-Йорк и Манхэттен хъаблэ хэсигъэ Натхъо Исхъакъ ыкъою Къадыр идуний ыхъожьыгъ, иуну ыпсэ щыхэкъыгъ. Мешлахъэу «жыышхъэ маф» зыфалорэ лъехъаным нэсыгъ, гъэшлэ дахь кыгъашлач, иакыл иеу, ыпкъ итэу иаужырэ жыкъеэштэгъу нэс псеугъэ. Хэгъэгум къихъан амал зери-гъотэу чыгу гупсэм ылъапэ къиримыдзэу Къадыр зы гъэ блигъекъыгъэп. Аужырэ ильэситүм ипсауныгъэ кыфи-мидэу къекъуагъэп нахь, ильэс 91-рэ ыныбжьи ишъхъэгъусэу Суад игъусэу Адыгеим къекъогъагъ. Txaklo, драматург, шушлакло. Ары Къадыр зэкъем зे-рашлэр. Сэри ары зэрэсшэштэгъяр. Адыгеим кызылкло сльэгъущыгъэ, сыдэгүшыгъэштэгъэ. Ау нахь благаэу Къадыри Суади зышигъэхэр телепро-ектэу «Адыгэм идуний» тесхынэу Америкэм сыйзэклор ары. Ар зыхъугъагъэр 2011-рэ ильэсир ары. Ащ кыщыубла-гъэу Натхъо зэшхъэгъусэхэм зэлхыныгъэ пытэ адисилэ хуягъагъэ, телефонкээ бэрэ садэгүшыгъэштэгъэ. Къадыр ытхъ-хэрер, къыхэзгъэшын, икъелэмьип ащ иаужырэ маф нэси ыгъэуцугъэп, къыс-фиуатэштэгъэ. Гүшүэл пае, аужырэ зэдэгүшыгъэштэу дысилагъэм, ар зыхъу-гъагъэр Къадыр дунаим ехынным тхамам-фиту кытэу ары, «Хүт Шамсудин адыгэ фольклорын, иорыуатхээм афе-гъэхыгъэ тхылъэу кыдигъекъыгъэр инджылызыбзэм испльхъагъ, тедзаплэм зъэхъыгъэ къыдагъекъынэу» къыщыси-югъагъ. Тиаужырэ эздэгүшыгъэу джы-ри кыфээзэжъышт, Натхъо Къадыр осьетхэр кытфишиырэм фэдэу къэгү-щылагъ ашыгъум. Ильэсипшыкээ узэкэ-лэбэжымэ Америкэм сыйзэклом, тизэу-къэгъоу сыту къинагъемкээ джы гъэзет-еджэхэм сыйкъижудэгъуашэ сшоингъу.

Америкэм тызэрэкуагъэр зэхэзы-хыгъэ пстэуми зэфэдэу зы улчэ ашы-гъум кытатыгъагъ — Натхъо Къадыр шъулачлач. Етлани Адыгэ хэкум ис закъохэр арэл ащ кыкъеупчлэгъагъэр, лэкъыб хэгъэгүх ашыгъеурэ тильэпкъэ-гъухэри мы къебарым ыгъэгумекъы-гъагъэх. Нэмийкээни хъун ылъакъыщтэп. Дунаим тет адыгэхэр пштэмэ, ахэтых эзкъеми зэфэдэу зэльшэхэу, цэрылхэу, яшшашлач гъунэ имылэу цыфхэр. Ахэр

зырызэу къэлчыишшутых. Натхъо Къадыр а сатыр къэлчым хэт. Адыгэ лъепкъым ихьишэ угъояклоу, тхаклоу, Нью-Джерси Адыгэ Хасэр щизэхэштэгъеним икъещаклоу Натхъо Къадыр ты-лумыклоу хуна? Авшэрэ пшъэрлыгъ ащ зэдэгүшыгъэту дыттхэнэр. Къэсэ-шэжкы зыхэс хъаблэм тызытхээм, ошьогум клаорэ унэхэр къат 50-у зэтет-хэу кызыэрэтпэгъокыгъагъэхэр. Манхэттен изы урам цэрилоу Мэдисон-авеню Натхъохэм яунэ тет. Чэхъагъу-лупэм къехыгъэу, нэгушлоу, къытфэчэ-фэу, «шыублагъ» гүшүэл ишүүфэсэу Натхъо Суад кытпэгъокыгъагъ. Хъазы-реу ашыгъуми аш ыныбжь хэкълотагъэу щытыгъ, ау ипсынклагъэ, игубзыгъагъэ зъэшлагъоу къыхэзгъэштэгъагъ. Квадрат-нэ метрэ 60 хуягъээгъэ тызэрыхъэгъэ унэр. Тхылъеджаплэм фэдэу, тыдэклэ улпъеми тхылъхэр пльэгъоу щытыгъ. Txaklo иунэ шыпкагъ.

Натхъо Къадыр игүшүэ кызызериблэ-гъэ дэдэу къэсэтхъжы, кытигогъагъэхэр ашыгъум непэ фэдэу сыту къэкъижых. Хэкум ыгу Ѣшлээ, фаллээ къезхыгъагъэ лым апэ кыдигъохъагъэр игумэл.

Натхъо Къадыр: «Ильэс пчаг-гъэрэ хэкум сыйкъихан сыйфимытэу къэсхыгъ. Икъыбым икъыжхэрэр пыим рагъапшэу зэрэштэгъэгъэр сшыхъэкээ сүүштэгъэ. Ау сиругъэ зыки чэснынагъэ — хэкум сыйкъон сльэкъинэу, ащ къикъихэрэри схъэл-шъунхэу зэрэхъуутым сицыхъэ тэлъигъ. Шлошхъууныгъэм сапэ къикъы-гъэ къинир эзкээ сицэштэгъэгъэ.»

Натхъо Къадыр 1927-рэ ильэсийн Цээмээз пэмьчыжьэу щытыгъэ адыгэ къуаджэу Хъатрамтыку къышыхъугъ. Ильэсич ыныбжьэу ятэу Исхъакъ, янэу Гощмафэ, ышхэу Наджыб, Кымччэрий, Салехъ ыкъи икъоджэгъу нэбгырэ 240-рэ игъусэу Пшызэ шьолъыр къэкоштэгъэх. Ар зыхъуяр колхоз гъэпсынним изэмэн. Къушхъеччээс адыгэхэр колективиза-цием хэлжээнхэу Совет хабзэм унашь ышыгъагъ. Къызэдэкуагъэх къуаджэм цэу фаясигъагъэр Натхъуай. «Чэми чэти тилагъэр эзкээ колхозым еттыгъагъ, — къинэу ашчэгъяр щыгъупшэштэгъээп Къадыр. — Хабзэм етлупштэгъэу ашч-гъум фэлжэгъагъэх. Ау сид фэдиз лэ-жыгъэ бэгъуагъэ къахыгъами, мэлакло

Натхъо Суад: «Зекээ тшээрэр зы-фатшээрэр ныбжыкъэхэр ары. Ахэр адыгэ шэн-хабзэхэр ахэлъэу къэтэ-джынхэр анах гүгээ нэфэу егъашэ-ми зыдэтигъ.»

Натхъо Къадыр Нью-Джерси и Шу-шэ Черкес Хасэр плэгэхэгүйрэ хадзыжызэ ильэс 12 тхъаматэу тетыгъ. А уахтэр ары Хасэр цыиф зэлукланлэу зыхъуягъэри. Лъэпкъ Ioфхэмкээ хахьо зишыгъэ зэмэн. Адыгэ мафэхэр ильэс къэс зэхажэнхэм Къадыр къещакло фэхъуягъагъ. Джы кызынэсигъами а хэбээ шлагъор чанаагъэп.

Лъэпкъым фэлжээнхэм Къадыри Суади фэхъаазыр зэпхтэхэу ильэс тю-клитур къызэдагъашлагъ. Аныбжь хэ-кълотагъами, Натхъо зэшхъэгъусэхэр Адыгэ Хасэм тхъамафэм зэ-то мыкхэхэу хуягъыгъэп. Нью-Йорк укыккэу Нью-Джерси унэсифэ зы сыхъатэр ны-къорэ ехъы. Зэкэми зэрашлэу, Адыгэ хэку гъогуми текыгъэхэп. Натхъо Къадыр Адыгэ Республикаим щагъэлаплэу, уасэ щыфашлэу къыльэгъуягъыгъ. Ытхы-гъэ пьесэу «Мэдэя» Лъэпкъ театрэм зэгъэуцум, иоффшлагъэ уасэу фашыгъэр къагъэльягъоу «Адыгеим иштхуузех» зыфилорэ цэ лъаплээр Натхъо Къадыр фэхъэшшошагъ. Сыгъупшэштэп, бгэ-хъялхъэр лъэшшэу ашолъаплэу Суад дэгүээзэ, «уимедал къыхэсэгъальхъэба» ылээ, шхъэгъусэм къылэжыгъэ уасэр нэпэеплэу къызэрэтишыгъагъэр.

Чэш-зымафэ Натхъохэм адэжь ты-щыгъэти, анах хъэкэ лъаплэм зэрэ-фыщтыштэхэу къытпэгъокыгъэх. Джы унэ цыкъум сэри, сиоффшэтуу операторэу Александр Никановри тифагъ, гуфабэу тыщахъэкълагъ, шуухафтын папкээни «шүүшлээрэ мэхъэнэ Ioфим пае» али доллар мин къытатыгъагъ. Нэужым Нью-Джерси адыгэхэм къы-зэрэтауягъэмкээ, яунэ зыгорэ имысэу хуярэп. Хэкум е нэмийк къэралыгъо къикъирэ адигэхэр зекээ Натхъо Къадыр дэжь екъулэх. Зы мази, зы ильэс исыгъэхэр ахэтых.

Аужырэ ильэситүм Натхъо Къадыр Америкэм кошыгъагъэ ыкъи иаужырэ мафэ нэс ащ Ѣшлэу. Нартхэр. Адыгэ таурыхъэр. Черкес хъишигъ. Зигъашлэу нэмийк чынальэ Ѣшлэхэгъу чыжъэм щыгъэкъюгъэ Натхъо Къадыр къызхэкъюгъэ лъаплэр ышшетынным пылтыгъ. Адыгэм итарихъ зидэт тхыль пчагъагъэ зэригъеуугъэр. Ежымы ытхыгъэхэри хъарзынэцым хэ-лых. Пьесэхэр, романхэр, рассказхэр — зэкъэмки тхыльипш ащ къыдигъэ-къыгъ. Авшэрэ гъэсэнгъэгъэ ыгъоти, литератүрэм иамалхэр къызызэлэхъэм, Къадыр Америкэм типографие къызызэуихыгъагъ. 1978-рэ ильэсийн «Адыгэ жуягуу» ылоу журнал къыдигъэкъюгъэ ыублагъ.

Натхъо Къадыр: «Апэрэмкээ сэ-сызфэягъэр адыгэ лъэпкъым икъэ-бар мы къэралыгъом щыпсэхэрэм ашэнэу ары. Ятлонэрэмкээ, хэгъэгъу пчагъэхэм арыс адыгэ тхаклохэм яофшагъэхэр журналым къышхэ-тытууээ тшынэу ары. Ау гухэлъир зэшхыгъигъуа хуягъэ. Ашыгъум ин-тернет Ѣшлэхэгъэп, тхылэхэр къэрал-гүнапкъэхэм атекъуадэштэгъэх.» Журналыр Къадыр ильэситүм къыдигъэкъыгъ. Ащ къихацт къэбархэр зэри-гъэуун ымылькээ Ioфир зэпхуу. Къыкъэлхыклоэ гукъэкъеу Къадыр зы-фежъэхъагъэр лъэпкъ тарихъым фэгъэ-хыгъэ тхыль къыдэгъэкъыгъэнэр ары. Тарихъ шынэгъэлэхъэу хэкум, Икъыб къэралыгъохэм ашылжэхэрэм аш-тэгъэхъэри зэфихысигъыгъ ыкъи «Черкесхэм ятарихъ» зыфилорэ тхыльир индхылы-зыбээкээ къыдигъэкъыгъ. Америкэм Ѣш-пээрэ адигэхэм якъэбар ежымы къыз-эриштэгъэу зэхиуугъохъэгъыгъ. Хэсэг чын-чэти тилагъэр эзкээ колхозым еттыгъагъ, — къинэу ашчэгъяр Ѣшгъупшэштэгъээп Къадыр. — Хабзэм етлупштэгъэу ашч-гъум фэлжэгъагъэх. Ау сид фэдиз лэ-жыгъэ бэгъуагъэ къахыгъами, мэлакло

Натхъо Къадыр сид фэдэу Ioфки алэрэ Iэпэлэхэу илагъэр ишъхъэгъусэу. Натхъо Суад Иорданием къышхъуягъ. 1981-рэ ильэсийн хъакло Нью-Йорк къэл-гъэу Къадыррэ аррэ нэйуасэ зэфхъу-ягъэх, мазэ тешлэгъэу къэзэрэштэгъэх. Натхъо Къадыр сид фэдэу Ioфки алэрэ Iэпэлэхэу илагъэр ишъхъэгъусэу. Натхъо Къадыр ижъуагъо къэблэ-гъэр къосэштэп, лъэпкъ шэжжым хэмь-къинэу ащ ыцэ къыхэнэт.

ТЭШЬҮУ Светлан. Адыгэ Республикаим изаслуженнэ журналист.

ХэбзакIэхэр

ИЛЬЭСЫКIЭМ КЬЫЗДИХЬЫГЬЭ ЗЭХЬОКIЫНЫГЬЭХЭР

«Анахь ильэс дэеу» алтытэгээ 2020-р кызызтынэкыигь ыкли 2021-м тыхэхьагь. Ар зыфэдэштыр джыри къэшIэгъуае, ау цыфхэр сидигьуи нахьышум щэгүгүх. ХэбзакIэхэм альэнкыокэ зэхьюкыныгьэхэр къэнэфагъэх. Ахэр: мыльку зиIэхэм хъакулахьэу атыштыр зыфэдизыр, тутынным ыкли шон пытэхэм ауасэ лъешэу кызызэрэдэкIоштыр, анахь лэжэепкэ маклэу агъэнэфагъэр шыкаклэу кызызэральтытэштым ельытыгьэу кыихэхьошт пчагъэр, нэмийкIхэри. Ахэм ашыщхэм джы ягуу къэтшыщт.

Прививкэр ахальхьащт

COVID-19-м изуцужьырэ вакцинэм ихэлхьан 2021-рэ ильэсым игъекIотыгьэу Урысыем щаублэшт. ИкIыгьэ ильэсым итыгьэгъээз мазэ Ѣынагъо зышхьащт купым хахьэхэрэм ар афашиIынэурагъ-жьагь – медицинэ, гъесэнгъэ ыкли социальни учреждениехэм яIoфишIэхэм. Нэужым а купым хатхагъяж журналистхэр, транспорт ыкли энергетикэ лъены-кьюхэм Ioф ашызышIэхэрэр.

Зэрагъэнафэрэмкэ, ыпкэ хэмийльэу ыкли яшлонгьо-нгыгэ ельытыгьэу прививкэр ахальхьащт. Мы уахтэм агъэфедэрэ препаратор «Спутник V» зыфилорэр ары (Н. Ф. Гамалея ыцлэ зыхьырэ гупчэм кыргызьязырыгь). Вакцинэ зэфэшхьафхэр кыргызьязын гүхэль ял. Вакцинэм игъехьазырын Ioф дэзышIэхэрэм кызызэралагъэмкэ, мы урысые вакцинэмрэ препаратау AstraZeneca зыфилорэмрэ зэхагъэхьанхэ альэкьышт.

Шьон пытэхэм ыкли тутынным ауасэ дэкIошт

**2021-рэ ильэсым тутын лъэнкэ зэф-
шьхьафхэм яакцизхэм ауасэ инфляцием**

**нахьыбэу – процент 20-кIэ къаIэтыщт.
Мы унашьор 2020-рэ ильэсым бжыхьэм
аштагъ.**

УФ-м финансхэмкэ и Министерствэ кызызэрэща-
лытааIэмкэ, акцизэм къазэрэххьоштым ельыты-
гьэу гуртымкэ зы тутын пачкэм ыуасэ сомэ 20-кIэ
нахьыбэ хууht (соми 140-рэ фэдиз ыоссшт). Тутын-
ешиноныр нахь маклэ шыгынэм ар фэорышIэштэу
альытагь.

Джащ фэдэу шьон пытэхэм яакцизхэр проценти
4-кIэ къаIэтыщт, ильэсым щынэшт инфляцием ар
шоIырэп. Сэнешхьэ къэгэкыным ыкли винэ кы-
дээжэкыным къэралыгьом зышаушьомбгүнүмкэ
IэпшIэгьу фэхүнхэм а зэхьюкыныгьэр рапхы.

Шьон пытэхэм ауасэ акциз зактор арэп зэлъиты-
гьэштэй. Щылэ мазэм кыщегъяжьэу шьон пытэхэу
IэкIыб къэралыгьохэм къаращыхэрэм, тикъэралыгьо
кыщыдагъэххэрэм федеральнэ хэушхьафыкыгьэ
маркэу «Къэралыгьо тамыгь» зыфилорэр атемытэу
ащэнхэ фитыштэх.

Финансхэмкэ Министерствэм зэрильтийэрэмкэ,
маркэм икъыдхын заказчикым уахтэу тыригъякlu-
дэрэр нахь маклэ хууht. Урысыем шьон пытэхэм

ягъэзеклон льыпльэрэ органхэр ары мыш кыщыда-
гъэххэрэм ямаркхэр къязытыхэр, IэкIыб къэралыгьохэм
къаращыхэрэм – таможеннэ къулукъухэр.
Ар атемытэу шьон пытэхэр Урысыем щащэнхэ фитхэп.
Аш ельытыгьэу уасэхэм зэхапшIэу къахэхьошт. Мы
унашьор пивэр, сидр ыкли медовухэр къыхиубытэхэрэп.

Коммуналынэ фэIo-фашиIэхэм апкИ къыхэхьошт

**Аналитикхэм яшIoшиIыкIэ, 2021-рэ ильэ-
сым коммуналынэ фэIo-фашиIэхэм апкИ гу-
ртымкэ проценти 4-м ехъоу къаIэ-
тыщт.**

Аужырэ ильэсхэм тарифхэр кызызэралтыштыгьэр
проценти 4 – 6-ш шоIыштыгьэх. Ау мы ильэсым
джы ар нахьыбэштэу къало. Сыда пломэ, коммуналь-
щикхэм коронавирусум ыпкэ къикыкIэ чIэнагъэу
ашыгьэр къыдагъэхъэжын фае. Ау хэбзэгъеуцугъэм

кызызэрэщиорэмкэ, тарифхэм яхэгъэхон инфляцием
шххадэкынэу щытэп. УФ-м экономикэ хэхьонигъэм-
кэ и Министерствэ кызызэртырэмкэ, ар проценти
4 – м фэдизыщт.

Къялгээн фае, коронавирусум епхыгьэ гунаапкъэу
аgъэнэфэгъяжъэхэм ашыцшу коммунальнэ фэIo-фа-
шхэм апкIэ зэрамытырэмкэ пыупкыгьэн ыкли тазыр
атыралхьан зэрэфимытыгъэхэм щылэ мазэм и 1-м
кыщегъяжьаагьэу kуачIэ иIэжьэп.

Къэралыгьо IoфишIэхэм япчъагъэ къищыкIэшт

**Мэллыгьфэгъум и 1-м ехъулIэу къэралыгьо
IoфишIэхэм япчъагъэ нахь маклэ ашыщт.
Правительствэм ышIыгьэ унашьор
тетэу, федеральнэ министерствэхэм
ягучэ аппарат ыкли яведомствэхэм яIo-
фишIэ проценти 5-р IуагъэкIыщтых, шьо-
ллыр къулукъухэм – яшIэнэрэ нэбгырэ
пэччь.**

Къэралыгьо аппаратын хэтхэм яофшIэн зыкье-
гъэштэй мыйр фытэгъэпсихьагь. Аш ельытыгьэу
лэжайпкээм ифонд кыщагъэкIэштэп, кызызэтыгъэштэп
мылькур къэнагъэхэм дэгъоу Ioф ашIэнэм кIэгъ-
гушууцхэм пэуагъэхьащт.

Аш даклоу нэбгырэ пчагъэу Ioф зышIэштхэр агъ-
нэфагъэх: министерствэхэм – нэбгырэ 40-м нахь
мымакIэу, къулукъу ыкли агентствэхэм – нэбгырэ
25-м нахь мымакIэу, департаментхэм ыкли гъэорыша-
пэхэм – нэбгырэ 5-м нахь мымакIэу. ГъэцкIэкло
хабзэм ифедеральнэ органхэм япчхэм ягуадзэхэм
департаменттум яофшIэн джы зэдахьыщт.

**Хэутынным фэзыгъэхъэжыгьэр
IэшъынЭ Сусан.**

КІЭЛЭДЖАКІОХЭМ ащищхэр еджапІэм къекІолІэжыыгъэх

Адыгэ Республикаем гъесэнгъэмрэ шенягъэмрекэ и Министерствэ къизэрити-гъэмкэ, щилэ мазэм и 11-м къыше-гъэжъагъэу а 1 — 4-рэ, я 9-рэ, я 11-рэ классхэм арысхэр очнэ шыкіем тетэу еджэх.

Я 5 — 8-рэ ыкчи я 10-рэ классхэм арысхэр щилэ мазэм и 18-м нэс пэудзыгъэ шыкіемкэ рагъэджэштых.

Щилэ мазэм и 18-м къыше-гъэжъагъэу Адыгеим икілэ-еджакіохэр зыттыгъэ еджэн шыкіем техважыштых.

Нэбгырэ 69-рэ къихэхъугъ

Щилэ мазэм и 11-м сыхватыр 10-м ехүулэу зэпахырэ узэу коронавирусыр Адыгеим щыпсэурэ нэбгырэ 11936-мэ къахагъэшыгъ.

Ахэм ащищеу нэбгырэ 1954-мэ ялазэх (чэш-зымафэм нэбгырэ 69-рэ хэхъугъ), хуяжыгъэр — 9880-рэ (чэш-зымафэм — 67-рэ), зидунай зыхъожьыгъэр нэбгыри 102-рэ (зынхъожьыгъэр хэхъугъ).

Зэпахырэ узхэм зыщя-эзэхэрэ госпиталым Мыекьюат Ѣыщ бзыльфыгъэм идунаи щихъожьыгъ. Лабораторнэ упплэкүнхэм къизэраргъэлтэгъуагъэмкэ, COVID-19-р аш ушхъагъу фэхүгъ.

**Нэбгырэ 11936-республикэм имуници-
палитетхэм атогощаагъэу:**

- Мыекьюапэ — 4746-рэ,
- Мыекьюопэ районыр — 1578-рэ,
- Тэхүтэмымкое районыр — 1472-рэ,

коронавирус : официальнэ къэбар

- Кошхэблэ районыр — 959-рэ,
- Красногвардейскэ районыр — 909-рэ,
- Джэдже районыр — 666-рэ,
- Теуцожь районыр — 575-рэ,
- Адыгэхъалэ — 548-рэ,
- Шэуджэн районыр — 483-рэ.

Сабыир машлом хэстыхъагъ

2021-рэ ильэсэм щилэ мазэм и 10-м пчыхъэм, поселкуу Яблоновскэм иурамэу Новая зыфиорэм тет унэм машлор къыкіенагъ. Урсырем и Следственнэ комитет исследованинэ Гъэйорышланлэу Адыгеим Ѣылэм ипресс-кулыкъу къизэритыгъэмкэ, машлор загъэкүасэм сабыим ихъадэ унэм кърагъотагъ.

УФ-м ошэ-дэмышлэ юфхэмкэ и Министерствэ и Гъэйорышланлэу АР-м Ѣылэм зэригъеунэфыгъэмкэ, квадратнэ метрэ 20 зэрыль унэм ыклоцтигъэ. Гукъау нахь мышэми, машлор загъэкүасэм 2017-рэ ильэсэм къэхъугъэ сабыим ихъадэ къырагъотагъ. Mashлом къыздихыгъэ гумэкыгъохэм ядэгъэззыжын техникиту ыкчи нэбгыри 9 фэдиз хагъэлжъагъ.

Mashлом къэхъуным ыкчи сабыир аш хэстыхъаным лъапсэ фэхъугъэр зэргаашаа. УФ-м ошэ-дэмышлэ юфхэмкэ и Министерствэ и Гъэйорышланлэу АР-м Ѣылэм мы юфымкэ упплэкүнхэр зэхеэшх.

«Россети» къеты

МэфэкІхэм ацІэкІэ

Урсырем электричествэр Ѣызэбгырышыгъэмийн фытегъэпсыхъэгъэ къэралыгъо планыр (План ГОЭЛРО) заштагъэр ильэси 100 зэрэхъурэм ыкчи Хэгъэгу зэошхом теклонигъэр къызщыдахыгъэр ильэс 75-рэ зэрэхъугъэм апае «Россети-Кубань» и Адыгэ шольыр къутамэ иофышэхэм Мыекьюапэ паркыкэ щагъэпсыгъ, чыгхэр агъэтысхъагъэх.

Адыгэ электрическэ сетьхэм япашхэр, аш ипрофсоюз ыкчи ныбжыкэ организациехэр юфхэвээс къэшакло фэхъугъэх. Декоративнэ къыпцэ чыгыхы агъэтысхъагъэхэр. Ахэм пхъэшхээ-мышъэхъэхэр къапыкіештхэп, ау гъатхэм къэгъагъэ зыхъухэклэ къалэр къагъэдэхэш.

Республикэм ильэдэхэн, чыгэу, куандэу, къэгъагъэу къыщыкырэр нахьыбэ хууным ялахь халхъаныр Адыгэ шольыр къутамэ инергетикхэмкэ хэбзэшү хуульгээ. Аш ыпэки чыпилтумэ чыгхэмрэ куандэхэмрэ ашагъэтысхъагъэх.

— 2020-рэ ильэсир Шэжым ыкчи Щитхъум я Ильэсэу щытыгъ. Зэпахырэ узэу дунаир зэлъязыкүгъэм къинигъохэр къыздихыгъэхэ нахь мышэми, тихъызмэтшланлэ итугъэу заом ыкчи юфшэнэм яветранхэм апае юфхэвээз зэфэшхъяфхэр зэхэтшагъэх. Ильэс псауми пенсионерхэм зэпхыныгъэ адити, ахъщэки, нэмийкэу ящи-кагъэхэмкӣ тадеэ, — къыуагъ «Россети-Кубань» и Адыгэ шольыр къутамэ ишаа Рустам Магдеевым.

Мы ильэсэм ионыгъо мазэ лыхъужь-къалэу Тула Хэгъэгу зэошхом хэлэгъэгээ энергетикхэм аперэу мемориал къащи-фызэуахыгъ. Аш зыцэ тетхагъэхэм ащищых Мыекьюапэ Ѣыщ энергетикхэу, Советскэ Союзым и Лыхъужьэу, летчикэу Александр Важинскэр, Хэгъэгу зэошхом иорден истепенихи къыз-фагъэшшошагъэх Николай Коноваловыр, Александр Коротковыр.

Александр Важинскэм заом ыпэки Мыекьюапэ иэлектростанции электромонтерэу юф ѿшилагъ, Николай Коноваловыр эзэ ужым Адыгэ электрическэ сетьхэм ашылэжъагъэх.

СЭНЭХЬАТЭУ КЬЫХИХЫГЬЭМ ФЭШЬЫПКЬ

Цыф пэпчь ишыгээнэгээ зэрилхыщт сэнэхъатыр кыхехы. Зым ицы-
күгъом кыщегъажъагэу егъэнафэ, ар ыгу пытэу ильэу къэтэджы.
Нэмэгдэх, ыныбжь хэклотагъами, кыхихыщтыр ымышгэу лъэнэкъо зэ-
фэшъахаффхэм зафегъазэ.

Шэуджэн районным ит къоджэ цыкцүхэм ашыщэу Къэбэхъабэл къышыхъугъэ Къэлешъэо Байзэт я 6-рэ классым исыгъ врач сэнэхъатыр къызлэкльгэхъан гухэль зешил. Аш зы такъикин ехъырэхъышаагъэп. Мафэ къэс гухэльэу илэм пытэу факт оштыгъэ. Я 8-рэ классым щыублагъэу медицинэ институтын щиклүүчт предметхэр нахь гъэль эшшигъэу зэригъяшлагъэх.

— Сянәкіе сянәкъ ильес 40
фәдизрә Шәуджән район сы-
мәджәштәм акушерәү һоф щи-
шләгъ. Сициқұгъом ащ ыдәжъ
сышылә зыхъукъе, еджакъе, тха-
къе, лытакъе сигашшәштүгъе.
Сабыйгъом нәм ылъегъурәр гум
иубытагъе мәхъу. Сянәкъ сы-
папльәззә медицинәр цығхәм
Іәпүләгъу зәрафхъурәр, ащ
шлоу хәлтүрә зәрәбер зәхасшә-
щтыгъе. Ащ сыккәрлігъиз сәри
сицишәнүгъе еспхынның сыкъы-
фәкүләгъ, — кытфелүатә Бай-
зэт. — Мыр кыыхәсхүнәу зы-
къеңхүтәм джыри зы лъенны-
къо ил. Сициқұгъом бәрә сы-
тефәштүгъе, шьобж зәфәшхъа-
фәу стельыгъэр макләп. Пстәу-
ми кізүхәу афәхъуштыгъэр
сымәджәшты ары. Ащ бәрә
сычіләлтыштыгъе. Укол кысса-
шыщти, врачи кысәпплы-
щти кысәхъылькъе зу е сы-
шынәу кыыхәккыщтыгъеп. Сыди-
гъуи сизакъоу сыкъоныр сишә-
нүгъ. Пстәури сшләгъешшәгъо-
ныштыгъе. Джаш фәдәу цашшә-
ми сициқұгъом кыщегъяж-
гъеу сащыщынағъеу къесшәжъы-
рәп. Хәтрә врачи сыгурлышты-
гъе. Медицинәр зәрәшшләгъе-
шшәгъоныр джыри сициқұззә
кызыгурлыгъа ыкъи сыныбжъ
зыхәкүлатәми сыккәтжъыгъи-
шәп.

гъу фэшьыпкъэу зыфигъэхъа-
зырыгъ. 2011-рэ ильэсүм Хъа-
тыгъужьыкъое гурит еджаплэр
дышье медалькэе къуухыгъ.
Медицинэм ищүлэнгээ зэ-
рэрипхыщтим ѿЧ хэлъэп, ау
къалэу къыхихыщтим иупчэ
кіэлэ ныжбыкъэм къыфеуучгъ.
Экзаменчор дэлгүүцүү

— Экзаменхэр дэгьюу стыгъэх, ситхылъхэр Краснодар, Москва, Ростов, Ставрополь згъехыгъэх. Балхэмкэ сапхырыкыгъ ыкли Москва сыйчэхьануу сыгуукэ сифэягъ, ау а лъэхъаным ащ бирсырэу щылагъэхэм апкъ къикыкыгъ сянэ-сятэхэр къэгумэкыгъэх, — игукъэкыжыхэмкэ къылддэгугащэ Байзэт. — Къэнэгъе къалэхэм анахь зэтегъэпсихъэгъе медицинэ университет зыдэтигъэр Ростов ары. Мыщ апшъэрэ гъэ-

сэныгъэ зыышзэбгъэгъотын
пльэкыщт учреждение зэрэдэ-
тын даклоу, ежь иунэе клини-
ческэ бази илагь. Аш къыхэ-
кіэу мы къалэм сышдэжэнэу
зыкъэзьеэзарь.

Къэлшээро Байзэт 2011-рэ ильясым къыщегъэжьагъэу мэдцинэм феджэ. Ильясихырэ Ростов къэралыгъо медицинэ университетым щеджагь. 2017-рэ ильясым къыщегъэжьагъэу 2019-м нэс ординатурэр ыкlyуь, неврологиер нахь игъектоныгъэу зэригъэшшагь.

— 2019-рэ ильэсүүм кыышгээжьаагээ күэлэ гупчэ сымэддэжщүүм неврологэу Ioф щысэшшээ. Джаш фэдэу университеттэй анатомиэмкээ икафедрэсынчэлажьэ. Аш студентхэр щесэгъаджэх. Джыре уахьтэ

гъахъэрэм даклоу, цыфхэм медицинэ фэлo-фашихэр зэрафэбгъэцкэлэштыр нэрыльзэгтуя зерафэхъуштыгъэм шолгъашхо къеты.

— Студентуу сымэджеэшым ушылдааны фэдээп уизакъоу цыифхэм уялчаланыр. Врачэу Ioф пышэ зыхъукэ ахэм ящылэнэгъэ піэ иль. Испылэгъоу ябгъэгъотырэм ельтыгъигъ япсауныгъэ зэрэззетеуцожыщыр, — elo Байзэт.
— Сишуюгъэ зээгээкъыньягъэхэр джы кызынсэгъэми сыйгу къеккыжбы. Ахэм узээ ялагъэри, медицинэ Испылэгъоу язгъэгъотыгъэри къэсэшлэжбы. Сымэджеэшшэу Ioф зыщысчлэрэм хылын дэдээр къащэхэрэр угу имыубитэн пльэккырэп. Ахэм амалэу уилээмкэ Испылэгъу уафэхьу, ауджыри нахылбэ афапшээ пышлоигъоу уафэгумэкъы.

Байэт илофшэн фэшьыпкъ. Сымаджэ пэпчь игъэхъужын зэрифшьашэу къекlyаплэ, зэрялазэрэм даклоу гүшүйэгч афэхъу. Врач къодьеу щымытэу, цыфыныгэрэ гуклэгчуныгъэрэ хэльэу илофшэн къекlyаплэ. Упчэе льзэу илэу зыгорэ къыфыитеугацэми, аш икъебар нэужым зэрэгшэлжээ.

— Цыфым уишүагэ зэрбэгээсээ эхийн эзлэхэд тааны түүхийг суралж, ялангуяа эхийн түүхийг суралж, ялангуяа

— кытфуяте Байзэт. — Игъом ищыкІэгъэ медицинэ фэлo-фашIэхэр фэбгъэцакIи, сымаджэм иуз бъэхъуягъэу е ар нахь макIе пшыгъэ зыхъукIе, уилофшэн гухахъо хэгъуяте. Аш фэдэ Ѣысэхэм джыри нахь хэхъоныгъэ инхэр пшыным, ыпекIэ ултыкIотэним уфащэ, кIуачIэ къыпхальхъэ.

Къызыдэхъягъэм къыщегъэжъа-
гъэу мыш адигэу дэсхэм aloké,
тильепкъэгъухэм защицзыерэп.
— Гурит еджаплэм къыщиз-
деджэгъэ пшъашъэр сигүсэу
университетым сыйкычэхъагь.
Шыыпкъэу плоштэм, апэрэ кур-
сым мы къэлэшхом адигэу
дэссири тшлэштыгъэп, ахэм нэ-
lyасэ тазэрафхэкъушти тыщы-
гъозагъэп. Мэкээ-макээ уч-
реждениеу тызшеджэрэм члэс-
хэр къэтшлэгъэх, — игукъэкыльж-
хэмкээ къылддэгугашэ Байзэт.

Тигышыләгү кызыэриорәмкىлә, хабзэ хъугъяу адигэру мыш дэс-хэр шэмбэт мафэм зэлуклештыгъя. Аш ныбжыккәу къеуалләрэм тхъамафе къэс хахьштыгъя. Джаш фәдәу шышхъелум иаужырә мафә студентхэр зэхахьштыгъя. Ильгъепкъэгъо Ростов щеджэнэу къэккуагъэр хэти а зэлукләм кыригильэблагъяштыгъя. Адыгейим, Къэбертэе-Бэлькъар, Къэрәщәе-Щэрджеэ республикэхэм къарыкынгъэ ныбжыккәхэр мы мафэм зэлуклештыгъя, нэүасэ зэфэхъущтыгъя. Адыгэ мәфэккәхэр, мэхъэнэ ин зиё мафэхэр ныбжыккәхэм хагъенүфыккыщтыгъя. Пандемиер зытеккәлә зэлуклештыгъя. Падзэжын гүхэль я.

АБРЭЛЖ Сэтэнай

Тарихъыр, лъэпкъ зэфыщтыкІэхэр

Тызэфэзыщэрэ Іуданэр щыІэныгъэм щагъэпытэ

Плуныгъэм, гъесеныгъэм, лъэпкъхэм язэфыщтыкІэ гъэптигъеням татегущыІэ тшоигъуо. Мыекъуапэ икъэзэкъхэм яотдел ипащу Александр Даниловым тыукагъ.

— Ёфхъабзэу тызыхэлажъээр бэ, — къеуатэ Александр Даниловым. — Фестивальхэр, лыхъужныгъэм, Теконыгъэм ия 75-рэ ильэс афэгъехыгъэ зэхахъэхэр, шэжь яеу ныбжыкІэхэр пүгъэнхэр, фэшъхафхэри Ѣынныгъэм диштэхэу Адыгэ Республиком Ѣынэхашэх. Мыекъуапэ икъэзэкъхэр зэукагъухэм ахлажъэх.

— 2020-рэ ильэсуу дгъэ-кютэжыгъэм зэфэхысыжъхэр Ѣышыушиыгъэх. Анахъэу къахъэгъэ-щыщхэр къитайба.

— Теконыгъэм ия 75-рэ ильэс игъекіотыгъеу хэдгъеу-нэфыкын тымыльэкыгъеми, тидзекіолхэм лыхъужныгъеу заом Ѣызэрахъягъем, мамыр цыфхэр заом ыкыб Ѣынхэу яофшэнкэ Теконыгъэм и Мадэ къызэрагъэблэгъагъем, мамыр псеукъэр Ѣынныгъэм зэрэцлэжъагъэхэр зэхэцкло купым къитайга.

— Къыхэзгъэшынэу сзыфаэр фестивалым мэхъэн ин зэрэратырэр ары.

Санкт-Петербург, Луганска Народна Республика, Ханты-Мансийск автоном шынъыр, Новосибирск, Иркутск, нэмикІхэр зэрэхэзгъагъэхэр зэхэцкло купым къитайга.

— Къыхэзгъэшынэу сзыфаэр фестивалым мэхъэн ин зэрэратырэр ары.

Шэн-хабзэхэр къаухъумэх

— **Фестивалым пишэриль шынъыр иштээ... .**

— Плуныгъэр, гъесеныгъэр, лъэпкъ шэн-хабзэхэр — ахэр зэпхыгъэх. Фестивалым нахь игъекіотыгъеу тутегущыІэ тшоигъуо къюциагъ. ЗэкІэ яофэу дгъэцакіэр фестивалым Ѣызэфэтхысыжы, тимурадхэр цыфхэм яточным фэшт талокэ. — ЗэхэцакІхэм сыда къяпІуалІэ пиштогъор?

— Лъэшэу тафэрэз. Урысыем культурэмкэ и Министерствэ, Адыгэ Республикэм яофшэнкэ ыкы социальнэ хэхъонгъэмкэ и Министерствэ, Адыгэ им культурамкэ и Министерствэ, Мыекъуопэ районым ыкы къалэ Мыекъуапэ яадминистрациихэр, Мыекъуапэ икъэзэхэм яотдел, фэшъхафхэри къыхэзгъэшыхэ сшоигъу.

— **Шухъафтынэу афэшыушиыщхэмкэ Иштээгъуу къышыуфхъу-гъэхэм тащыгъэгъуа-зба.**

— Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Къумпыл Мурат, республикэм и Парламент, культурэмкэ и Министерствэ, Краснодар краим и Хэбзэгъэуу зэукагъ, къэзэхэм япшэхэр, нэмикІхэри сигуапеу къыхэсэгъэшых. Шухъафтын шыхъаэу Гран-прир Шытхъэлэ районым иансамблэу «Пышээ къэзэхэм» фагъэшшошагъ.

— **Лъэужхэр зэрепхы**

— Зыныбжь икъуагъэхэр, къэлэцЫкІухэр фестивалым зэрэхэлажъэхэрэм

Иштээгъуу къитырэм укытегущыИштээгъогон.

— Фестивалым лъэужхэр зэфещэх. Ордхэм, къашъохэм титарихъ, тикультура, шэн-хабзэхэр зэрэзетхъэхэрэр къа-иуатэ. Нэм ыльэгъуэрэ псэм фэтэгъадэ. КъэлэцЫкІухэм не-пэ ядгашшэрэ неущ къашъхэ-пэшт.

— **Лъэпкъ Иштэасэхэр фестивальхэм бэрэ ацытэлъэгъу.**

— Адыгэхэр, урысхэр, къэзэхэм, нэмикІ лъэпкъхэр республикэм Ѣызэдэпсэух. Лъэпкъ Иштэасэхэр сидигъохи Ѣысэ аттхэу тилэх. Адыгэ им ѢыкІорэ мэфэкІхэм сурэт къэгъэлъэгъонхэр, Иштэагъэхэр аштэлъэгъу. Ахэр зэрэгъэштэгъонхэр цыфхэм альэгъу. ГъукІем къыщым яоф зэрэшиштээрэ, бзыльфыгъэм ихэдькынхэм, шыхэм яхылгээ къэгъэлъэгъонхэм, нэмикІхэм лъэпкъхэр зэфашэх.

— **КъэлэцЫкІу ансамблэхэр зэгъусэхэу концертхэр къатыхэ зы-хууки Ѣыда азуу узэгу-пишиэрэр?**

— Тинеушэрэ мафэ нахышу зэрэхъущым сицыхъ тельэу сяпллы. Адыгэ къашъор къэзэкъ къэлэеджакІохэм къашъы, адыгэ къалхэм къэзэкъ къашъор къагъэльгъозэ, ансамблэу «Казачатэм» хэтхэм адэуджых. Ар къэолу-тэкэ икъурэп, уяллын, гукэ къыбгурлыон фае.

Лъэпкъ зэукагъухэр

— **Адыгэ Республиком ильэпкъ организацихэм адышуи Иштээгъэхэр ѢыИштээгъэм зэрэшипытэхэрэм лъа-псэ фэхъугъэр къита-юба.**

— Узэдэпсэущтмэ, узэгурьон, узэрэлтыгъэн фае. Адыгэ Республикэм лъэпкъыбэ ѡпсэу. Республикэ общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» итхаматэу Пымыщэко Рэмэзан, нэмикІ общественнэ организацихэм япшэхэм зэфыщтыкІштэхэр адыштэх. МэфэкІ зэхахъэхэм, фести-вальхэм тызэгъусэу тахэлажъ. НыбжыкІэхэм япун, ягъесэн афэгъехыгъэ ѡофыгъохэмкэ упчлэжъэгъу тызэфэхъу, ѡофхъабзэхэм къэшакло, зэхэшакло тафхъу.

— **Мыекъуопэ районым икъэлэцЫкІу ансамблэ адыштэхэрэ «Шъукъе-благъ Адыгэим» зыфи-юорэ ордэдир къыло зы-хууки Ѣышиюи ѡофыИштээ-уасэу фэтшиИштээхэм хэхъо.**

— Псэуплэу Тимирязевэм культурэмкэ и Унэ ихудожественнэ пашзу Полина Мокровам ыгъэсэрэ ныбжыкІэхэр арых о зыфапюорэ. Нурбый, ордым лъэпкъхэр зэфещэх, епху. Къэзэкъ ансамблэм композиторэу Кыргыз Юрэ адыштэхэрэ ыуусыгъэ ордэдир къыло зыхъуки Ѣышиюи ѡофыИштээхэм та-пэки тыпильышт.

— **ТизэдэгущыИштээу зы-щытухыщым иштээ-хэль благъэхэм тащы-бэгъэзэнэу тыолъиу.**

Ильэсцыкээх эхуулэлэу зэфэхысыжхэр тшыгъэх. Цыфхэм ипун, игъесэн, лъэпкъ шэн-хабзэхэр къэухъумэгъэнхэм та-пэки тыпильышт.

— **Шъигухэлхэр къы-жъудэхъунхэу иштээф-тэло.**

— Тхъауегъэпсэу.

ЕМТЫЛЬ Нурбый.

Спортымрэ пүнүгъэмрэ

Нарт пшашъэхэм яхэхъоныгъэр

Спортышхор зышогъешэгъон пшашъэхэр дзюдомкіи самбэмкіи мэбанэх.

Адыгэ Республикаем дзюдомкіе испорт еджаплэу Кобл Якубэ ыцлээзын кызырым тренерэу юф щешэ Мерэм Сайдэ. Икелэлэнтүүлүгъом кызыщыублагъэу спортым гукэ хөшагь.

— Сянэу Фатимэрэ сятау Рус-лъанэрэ дзюдомкіе зэнэкъокъухэм ахэлажъэхээ, спортыр сэри сшыгъешэгъон хүгъэ, — къе-иуатэ Мерэм Сайдэ. — Сэнэхъатэу кыыхэсхыщым бэрэ супышыагъэп.

Адыгэмэ зэралоу, «нэм ылъэгъурэ ыэм ешышиш». Гъуагъо Русланэрэ Фатимэрэ яспорт унагъо щаплугъэ Сайдэ Мыеекъуапэ кызыщыхъуг. Адыгэ къералыгъо университетым физкультурэмрэ дзюдомрэкіе и Институт кызыухыгь. Тренер сэнэхъатыр ишыгъенгъэ щыш хүгъэ.

— Сайдэ унагъо зехъэм, спортыр Икыбы ышынен зыкли гупшысэ ышыгъэп. Шушлаагъэу илэр кызыэтэжъирэ цыфхэм ашыщ, — къе-иуатэ Адыгэ Республикаем испорт еджаплэу Кобл Якубэ ыцлээзын ишащу, Адыгейим изаслуженнэ тренерэу Бастэ Сэлымэ. — Сайдэ ыгъесэрэ ныбжыкъехэм тагъегушо.

ЕгъэжъэпІешу

Ильэси 7 зыныбжъхэм къа-щегъэжъэгъэ калэхэр, пшашъэхэр егъасэх. Кіэлэджэкло 200 фэдизмэ пэшэнэгъэ адызэрхээ.

ЕгъэжъэпІешу спортым щы-зышыгъэхэм ашыщых Платыкъо Заринэрэ Хъакіеко Данэрэ.

Адыгэ Къералыгъо универси-тетым и Мыеекъопэ къэралыгъо гуманитар-техническэ коллеж Хъакіеко Данэ щеджэ, спортым зыфгъасэ. Платыкъо Заринэ Мыеекъуапэ игурыт еджаплэу N 11-м ия 11-ре класс мыйгэ кызыухыт. Медицинэ сэнэхъа-тыр кыыхихын имурад.

Кыыблэ шьольтырым дзюдом-кіе, самбэмкіе изэнэкъокъухэм Хъакіеко Данэ чанэу ахэлжъяа. Ильэс 18-м нэс зыныбжъхэм язэукигъухэм дышэ медальхэр къащиыхыгъэх. Ибэнакіе ашо-гъэшэгъонеу тренер цырэйхэр кыльыплъагъэх.

Платыкъо Заринэ Кыыблэм самбэмкіе изэнэкъокъу ятлонэрэ чыпілэр кызыдихыгь.

Олимпиадэ джэгунхэм дышээр къащиыхыгъэхэе Владимир Невзоровыр, Арсен Галстян,

Мудрэнэ Бисльян, Урысыем дзюдомкіе ихэшыпкыгъэ командэ итренер шыхыаэу Тао Хъасанбый, нэмийк бэнэкло цэрийхэр зы-шаплугъэх спорт еджаплэу Кобл Якубэ ыцлээзын ишыгъи.

Мерэм Сайдэ ыгъасэхэрэ Платыкъо Заринэ, Хъакіеко Данэ сыд фэдэ сэнэхъат кыыхахыщтми, дзюдомкіе спорт еджаплэм шыненгъэу щызэрагъэгъотырэр шыненгъэм кыыштэжъи.

Урысыем дзюдомкіе, сам-

бэмкіе изэнэкъокъухэу 2021-рэ ильэсэм щылэштхэм Хъакіеко Данэ ахэлжъяенеу зегъэхъазыры. Платыкъо Зарини зэлүкэгъу-хэм илэпээсэнгъэ ашишэтышт. Спортымрэ еджэнэимрэ зэгъусэхэу пшашъэхэр ямурадхэм афэлко.

Ильэсэйкіеу кыыхыагъэм нарт пшашъэхэм ямедальхэм ахагъэхъонеу афэтэо.

Сурэтим итхэр: **Платыкъо Зарин, Мерэм Сайд, Хъакіеко Дан.**

Самбо

Ныбжыкъэхэм тагъегушю

Урысыем самбэмкіе изэлү-кэгъухэр Ермэлхъаблэ щы-кыуагъэх. 2001 — 2003-рэ ильэсхэм къэхъугъэ калэхэр зэлүкэгъухэм ахэлжъяагъэх.

Алтай, Краснодар, Ставрополь крайхэм, Кырым, Чеченым, Адыгейим ябэнэкъу 100-м нахыбэ алтырэгъум щызэнэкъокъу.

Адыгэ Республикаем ихэшыпкыгъэ ныбжыкъэ командэ харьенуфыкырэ чыпілэхэр кызыдихыгъэх, тибэнаклохэр ялэпээсэнгъэ-кіе къаахэшыгъэх.

Лъэцэр Дамир, кг 68-рэ, Георгий Пор-фировым, кг 74-рэ, купэу зыхэхэм апэрэ чыпілэхэр къаахыгъэх. Адыгэ Республикаем изаслуженнэ тренерэу Хъакурынэ Дамир дышээр кыдээзыхыгъэхэр егъасэх.

Ятлонэрэ чыпілэхэр Цыкылушо Асхъад, кг 57-рэ, Хъакуий Амир, кг 68-рэ, Къэлэ-къутэко Азэмат, кг 100, къаахыгъэх. Бэнаклохэм ялашэх тренерхэр Хъакурынэ Дамир, Делэкъо Адамэ, Джарымекъо Рустам.

Гъомлэшк Анзор, кг 52-рэ, Бэгъ Тимур, кг 68-рэ, Пышыдатэко Сэлымэ, кг 100, джэрзыр къаахыгъэх. Нэбгыришири тренерэу Делэкъо Адамэ егъасэх. Алалэ Азэмат, кг 68-рэ, ящэнэрэ чыпілэр кыдихыгъэх, тренерыр Джарымекъо Рустам.

— Зэнэкъокъур Афганистан дээ кулы-куур щахызэ лыхыгъэу фэхыгъэхэм афэ-

гъэхыгъагъ, — кытиуагъ Адыгэ Республикаем самбэмкіе испорт еджаплэ ишащу, Урысыем спортымкіе дунээ класс зилэ имастерэу Делэкъо Адамэ. — Хагъеуну-фыкырэ чыпілэхэр кыдээзыхыгъэхэр хэгъэгум самбэмкіе икілэх зэлүкэгъухэу 2021-рэ ильэсэм щылэштхэм ахэлжъяштых. Тибэнаклохэм ухазырыныгъэ дэгүу Ермэлхъ-

блэ кыышагъэлэгъуагъу сэлъйтэ. Тренерхэм, бэнэкло ныбжыкъехэм тагъегушуагъ.

Сурэтим итхэр: **Хагъеунуфыкырэ чыпілэхэр кыдээзыхыгъэхэр.**

Нэктубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбий.

Зэхэзыщагъэр
ыкыи кызыдзы-
гъэкырэр:

Адыгэ Республикаем
ильэпкэ Йофхэмкіэ,
Икыб къэралхэм ашы-
псурэ тильэпкэ-
гъухэм адьярэз эзхы-
ныгъэхэмкіэ ыкыи
къебар жыгъээм
иамалхэмкіэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
шыэр:
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къайхырэр А4-кіэ
заджэхэрэ тхъапхэу
зипчъагъекіэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлъэу, шрифтыр
12-м нахь цыкынену
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхъагъэхэр редакцием
зэкегъекложых.

E-mail: adygoe@mail.ru

Зышаушыхъатыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутын Йофхэмкіэ, тел-
радиокъетын-
хэмкіэ ыкыи зэлъы-
їсыкіэ амалхэмкіэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чыпіл гъэлоры-
шап, зэраушыхъатыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышаушахытэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэлжемкіи
пчъагъэр
4396
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 4

Хэутынум узцы-
кэлхэнэу щыт уахтэр
Сыхыатыр
18.00
Зышыкъэлхэгъэхэ
уахтэр
Сыхыатыр
18.00

Редактор
шхъялэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъялэм
игуадзэр
Мэцлээко
С. А.

Пшъэдэкырж
зыхырэ секретарыр
Тхъаркъохъ
А. Н.